

HARMANECKÉ NOVINY

December 2008

Informačný štvrťročník

Ročník II.

Číslo 4.

Vianočné naladenie

Sú dni všedné, každodenné. Sú dni a situácie výnimočné a slávnostné. Sú symboly. Ryba, halúzka ihličia, vianočná hviezda, zvonček, medovník, pozlátka, anjel, darček, jedlička - neodmysliteľné symboly patriace k vianočným tradíciám.

Všetky tieto symboly chceme mať počas najkrajších sviatkov roka doma, a vždy máme strach z toho, aby sme na niektorý z nich nezabudli, pretože každý z týchto symbolov ukrýva v sebe niečo tajomné.

Hoci na zázraky už dávno neveríme, predsa nás opantáva tajomno týchto dní. Do peňaženky si rok čo rok v nádeji odkladáme rybie šupiny zo štedrovečerného stola, prekrajujeme jablká hľadajúc hviezdu či kríž, sledujeme sviečku v orechovej škrupinke zvedaví, kam

nás vietor zaveje, na lyžičke s olovom skúsime hádať, čo nám osud nachystal.

Tradičnými symbolmi si skrášľujeme svoj vianočný domov, dekorujeme nimi darčeky pre svojich najbližších. Veríme, že sme vybrali darček, po ktorom skutočne túžia a tešíme sa z toho, že aj nám sa ujde trošku tej radosti a šťastia z obdarovania.

Fluidum Vianoc je ukryté v nás, v tom, že máme viac času pre svoju rodinu a priateľov, sme k sebe navzájom pozornejší, ba aj tá nervozita a zhon sú akési milšie, ľudskejšie. Svoje čaro si uchovali Vianoce i v predstavách nás, dospelých, tešíme sa rovnako ako naše deti - i vtedy, ak by sme práve sa končiaci rok najradšej zo svojho života vymazali. Dúfame, že práve prežívame dni, ktorými sa niečo končí a niečo pekné a nové začína.

Želám Vám, aby Vaše Vianoce boli **láskavé** - plné dobrej nálady, príjemnej atmosféry, útulnosti, vrúcnosti, **voňavé** - ihličím, vanilkou, škoricou, klinčekmi, **sladké** - dobrotami, sviatočnými zákuskami, sušeným ovocím, **štedré** - darčekmi, milými prekvapeniami a **bohaté** - na chvíle plné jasu, krásy, lásky, šťastia a dobra... Také nech sú Vaše Vianoce.

Iveta Roháčová, šéfredaktorka

Milí spoluobčania!

Ani sme sa nenazdali a opäť sa začína naplňovať čas roka. Už len pár kvapiek a rok 2008 sa skončí. Pred naplnením čaše si ešte užijeme najkrajšie sviatky roka - Vianoce, ktoré sú pred dverami. Vianoce - čas sviatočný, čas, ktorý je osobitým a neopakovateľným kúzlom pretváraný na čas priam zázračný. A tak nás viac ako inokedy inšpiruje k prirodzeným ľudským vlastnostiam ako je láska, доброта, priateľnosť, úprimnosť ľudských citov.

Práve v tomto sviatočnom čase cítime väčšiu náklonnosť svojich blízkych, ale hlavne cítime vôňu domova. Tá nás zvláda k mamám a otcom, jednoducho tam, kde sme doma. Verím, že sa všetci poschádzame k sviatočnému stolu, k vyzdobenému stromčeku. Vôňa ihličia a medovníkov, blikotajúce sviečky, vianočné darčeky nás natoľko očaria, že sa ochotne poddáme kúzelnéj atmosfére spoločného rodinného stretnutia. Atmosféru dotvoria vianočné koledy a úprimné rozhovory bez náhlenia, plné pochopenia a potešenia

z prítomnosti najbližších. Tešíme sa teda všetci na čarovné chvíle Vianoc a prenášajme ich z generácie na generáciu.

Vianoce nám dávajú príležitosť zamyslieť sa, bilancovať končiaci sa rok, prehodnotiť vykonané skutky, ale i nesplnené sľuby a zároveň vysloviť želania do budúceho roka.

Milí spoluobčania,

želám vám príjemné vianočné sviatky, plné porozumenia, lásky a spokojnosti.

V novom roku želim veľa pevného zdravia, šťastia, spokojnosti a rodinnej pohody.

So želaním do nového roka chcem poďakovať všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pricinili o rozvoj našej obce.

Helena Vajsová, starostka

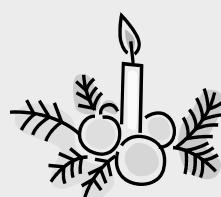

A ZAS SME O ROK STARŠÍ

Býva už tradíciou, že obecný úrad usporiada pri príležitosti Mesiaca úcty k starším pre skôr narodených Harmančanov slávnostné posedenie. Aj tento rok sa táto vydarená akcia uskutočnila.

Sála miestneho spoločenského klubu sa zaplnila vo veľkom počte občanmi, ktorým už roky nadelili viac krížikov. Sála bola vkusne vyzdobená, za čo patrí poďakovanie pani starostke a tímu šikovných

Úcta

k starším

7. 11. 2008

poslancov. Kultúrny program pripravili kolektívy učiteliek miestnej základnej a materskej školy. So slzami v očiach sme počúvali srdečné želania všetkého najlepšieho. Spestrením večera bolo aj vystúpenie študentov Konzervatória z Banskej Bystrice. Pani kuchárky z materskej školy pripravili chutnú večeru. Do tanca vyhrávala reprodukováaná hudba. Ešte raz veľká vďaka patrí všetkým, ktorí sa pričínili o zdarný priebeh tohto podujatia. Za všetkých zúčastnených

Zdenka Roštárová

Krásne Vianoce a veľa šťastia v novom roku 2009

POZVÁNKA

*SRDEČNE VÁS VŠETKÝCH POZÝVAME
v sobotu 20. 12. 2008 o 17.00 hod.
na tradičné*

ROZSVIETENIE VIANOČNÉHO STROMČEKA

A príde aj Mikuláš s dobrotami pre malých

a teplým vianočným punčom pre veľkých

starostka a poslanci OZ

VOĽBY DO MNV V HARMANCI V ROKU 1981

Stal sa malý zázrak. Nemenil sa počet volených poslancov! Tak ako v minulom funkčnom období, aj teraz bolo potrebné voliť 21 ľudí. Nezmenila sa ani mohutná volebná kampaň a ani tradičná výzva k 100 %-nej účasti voličov pri urnách. Jedna, ale zato podstatná zmena však predsa len bola. 18. mája 1981 po prvýkrát bolo predstavovanie kandidátov verejnosti. Veľké fotografie kandidátov boli umiestnené i na paneloch pred administratívnou budovou Harmaneckých papierň s nápisom: Volíme našich najlepších.

Za predsedu MNV bol zvolený: Púchy Ladislav

Tajomník: Drapčiak Július

Podpredseda: Kupčok Jozef

Za poslancov boli zvolení:

Bajs Miroslav

Drapčiak Július

Košťal Stanislav

Marunčiak Ján

Pohančaníková Mária

Roštárová Zdenka

Štubňa Jaroslav

Cibuľová Soňa

Haluška Pavel

Kováčik Miroslav

Miklošík Marián

Púchy Ladislav

Selecká Helena

Vajcík Stanislav

Danišová Jolana

Ing. Kiedžuch František

Kupčok Jozef

Pecko Marián

Račková Zuzana

Slašťan Peter

Žabka Ján

Rada MNV: Cibuľová Soňa, Drapčiak Július, Ing. Kiedžuch František, Kováčik Miroslav, Kupčok Jozef, Pecko Marián, Pohančaníková Mária, Púchy Ladislav, Selecká Helena. Na čele deväťčlennej rady stál predseda Púchy Ladislav.

Komisie pri MNV:

Komisia verejného poriadku: Kupčok Jozef, Haluška Pavel, Pecko Marián, Žabka Ján a Grajzer Pavel.

Komisia finančná: Selecká Helena, Roštárová Zdenka, Košťal Stanislav, Vajcík Stanislav a Kalina Ján.

Komisia stavebná: Kováčik Miroslav, Miklošík Marián, Slašťan Peter, Štubňa Jaroslav a Guťan Michal.

Komisia školskokultúrna: Pohančaníková Mária, Danišová Jolana, Marunčiak Ján, Gubriansky Ctibor a Grajzerová Kristína.

Komisia obchodná: Ing. Kiedžuch František, Bajs Miroslav, Račková Zuzana a Rusnáková Jozefína.

Rada spotrebiteľskej kontroly: Grajzerová Helena, Babušik František, Chovančák Štefan a Babjaková Adela.

Zbor pre občianske záležitosti: Cibuľová Soňa, Pohančaníková Mária, Haluška Dušan, Gubriansky Ctibor, Štieflová Janka, Bartková Anna a Gubrianska Mária.

Sídlom MNV bol stále Závodný klub ROH, od 11. októbra 1982 v budove č. 6, kde sídli dodnes.

Administratívna pracovníčka bola stále Vargová Margita.

Funkčné obdobie: 1981 - 1986

Michal Kiššimon

Krásne Vianoce a veľa šťastia v novom roku 2009

Hviezda nad Betlehemom

Istá známa bola na zázazde v Izraeli, ako zvykneme hovoriť: vo Svätej zemi. Boli ubytovaní v Betleheme. Keď po návrate hovorila deťom, že bývali v Betleheme, prekvapené deti sa jej spýtali, či sa tam dá aj bývať. Mali zrejme predstavu o Betleheme, ktorý býva pod vianočným stromčekom.

Ja tiež po návrate z Izraela, kde som bol začiatkom novembra, dosvedčujem, že sa v Betleheme dá bývať. Na rozdiel od Svätej rodiny, ktorú Harmanec má za ochrančov, teda Mária, Jozef a dieťa Ježiš, ktorí boli nútení utiahnuť sa do jaskynky, my sme bývali pochopiteľne v hoteli.

Betlehem za čias narodenia Ježiša Krista nebol veľký. Tvorilo ho len niekoľko domov. Síce maličké, no nie bezvýznamné mestečko. Veď prvé dejiny Betlehema sa začínajú už v 11. storočí pred Kristom (pred n.l.) narodením kráľa Dávida. Božie dieťa Ježiš sa narodilo za mestom v jaskyni, ktorá slúžila ako maštal'ka pre stáda oviec. V dnešnej Bazilike Narodenia je autentické miesto označené štrnásťcípou striebornou hviezdou s latinským nápisom: „Tu sa narodil z Márie Panny Ježiš Kristus, Boží Syn.“ Keď sme boli sklonení tvárou k hviezde, v kúte za nami bolo miesto, kde sa nachádzali jasle, do ktorých bolo uložené Dieťa. Tieto jasličky v roku 560 preniesli do Ríma a dnes ich pozostatky vidieť pod hlavným oltárom v pápežskej bazilike Santa Maria Maggiore. Miesto pre nás Slovákov vzácné. Totiž na tomto oltári bola pre Veľkú Moravu zásluhou sv. Cyrila a Metoda roku 868 schválená staroslovienčina ako bohoslužobná liturgická reč, rovnocenná s latinčinou, gréčtinou a hebrejčinou.

Keď sme v nemom úžase stáli pri mieste, kde sa narodilo Božie dieťa, žiadalo sa nám aspoň na chvíľu zastaviť čas. Toto Dieťa ďaleko prevyšuje všetky deti, ktoré sa na svete narodili a ktoré sa do konca sveta narodia. Čo je to za Dieťa? V Biblii, v Jánovom evanjeliu čítame: „Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorode-

„Ja som svetlo sveta. Kto ma nasleduje, nebude chodiť vo tmách, ale bude mať svetlo života.“ Už chápeme, prečo sa na Vianoce práve z tejto jaskyne roznáša známe Betlehemske svetlo do celého sveta? Áno, s touto vierou sa pozeráme v duchu na Dieťa, ktoré sa narodilo v skromnosti a bolo uložené do jasli práve tu. Necítili

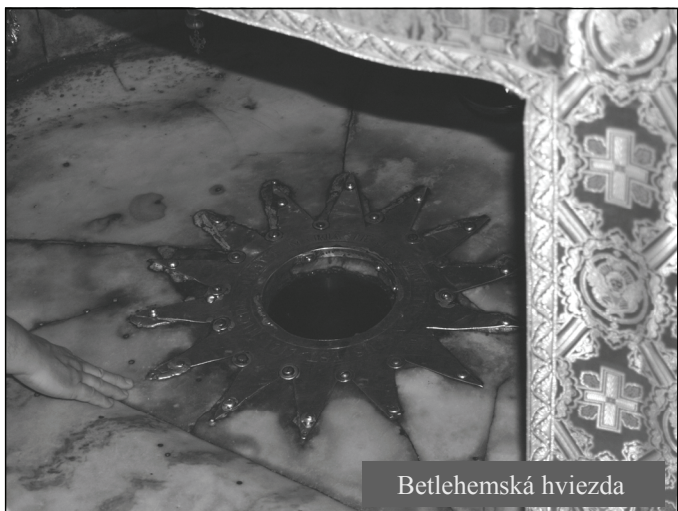
V kostolíku na poli pastierov

sme tu idylku ako na Slovensku počas Vianoc. Atmosféra bola úplne iná, ako ju prežívame doma. Namiesto snehu je okolo júdska púšť, niet vianočných stromčekov, lebo tu nevidieť ani smrek, borovicu, či jedličku. Ale nachádza sa tu pravé miesto, kde sa skutočne narodilo Božie dieťa a zážitok z tohto miesta je úžasný. Všetky naše vianočné zvyky sú dobré, milé a príjemné, ale zostať iba pri nich by bolo trochu prázdny gestom.

No vráťme sa k hviezde. Či tej z jaskynky alebo tej, ktorá priviedla mudrcov, troch kráľov, do Betlehema. Ľudský život je podobný cestovaniu na rozbúrenom mori dejín. Na mori potrebujeme hviezdy, ktoré nám ukazujú cestu, smer, aby sme sa necítili stratení. V našom živote sú týmito hviezdami osoby, ktoré vedeli žiť správne. Tieto osoby sú svetlami nádeje. Ježiš Kristus je slnko, ktoré zažiarilo nad všetkými temnotami dejín. Ale k tomu, aby sme mohli prísť k Ježišovi, potrebujeme Máriu, jeho matku, ktorá je Ježišovi najbližšie. Mária je hviezda nádeje, ktorá svojim „áno“ samotnému Bohu otvorila dvere nášho sveta. Mária priniesla na svet Toho, ktorý bol nádejou Izraela, a ktorého očakával svet. Takto sa tisícročná nádej stala skutočnosťou a v priebehu dejín je ponúkaná tomuto svetu.

V týchto dňoch, keď dostanete Harmanecké noviny do rúk, prežívame ešte Advent, čas očakávania. Človek nového tisícročia, ktorý si hovorí „postmoderný“, prežíva napätie medzi očakávaním a neočakávaním. V niektorých oblastiach života už totiž nie je schopný očakávať vôbec nič. Preto sa uspokojí s tým, čo mu práve prináša náhoda, alebo sa domnieva, že všetko, čo robí, závisí čisto na jeho vlastnom úsilí.

Ak sa pozrieme na život dnešného človeka v globále,

Betlehemska hviezda

ného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho uverí, ale aby mal večný život.“ V Jeruzaleme Ježiš o sebe vyhlásil:

Krásne Vianoce a veľa šťastia v novom roku 2009

S Jezuliatkom

Ak sa pozrieme na život dnešného človeka v globále, vidíme, že oproti človeku spreď stáročí neurobil veľa krokov dopredu. Stále hľadá svoj osud v horoskopoch, svoje nešťastia zveruje čarodejom, a aby získal novú energiu a prekonal hranice, ktoré ho obmedzujú, obracia sa na liečiteľov, uteká do umelých virtuálnych svetov, ktoré mu sprostredkujú drogy alebo počítačové hry či automaty. Ani o tom nevie, že vo svojom srdci nesie očakávanie spásy a zároveň sa denne presvedčuje, že

Betlehem svätá omša

svojím rozumom a silou nikdy spásu sám nezíska. Je možné, aby toto očakávanie spásy zostalo v človeku nenaplnené ako nikdy neutišiteľný nárek?

Poznáme príbeh dvoch žobrákov, ktorí čakajú na istého Godota a dúfajú, že u neho nájdu prístrešie. Nič však o ňom nevedia a vôbec netušia, kde a kedy sa s ním majú stretnúť. Vyplňajú všetok svoj čas čakaním. Znenazdania

k nim prichádza chlapec s posolstvom, že Godot príde na druhý deň. Napozajtra prichádza nová správa: Godot príde zajtra. A obaja žobráci pokračujú vo svojom absurdnom očakávaní. Mohlo by sa zdať, že dnešný človek je v podobnej situácii, akú vykreslil v hre Čakanie na Godota Samuel Beckett: rovnako ako v minulom tisícročí je i dnes človek odsúdený čakať na stretnutie, ku ktorému nedôjde. To by bola naozaj absurdná dráma – blúdenie púšťou bez nádeje, že nájdeme oázu, neustále hľadanie

Cestujeme po Izraeli

neuskutočniteľných nádejí, túžby po uskutočnení snov, ktoré sa pomíňajú ako hrad postavený z piesku na morskom brehu.

Ak naše očakávanie nemá byť úplne nezmyselné, je potrebné, aby ten, na koho čakáme, konečne prišiel a my sa s ním mohli stretnúť. Očakávať potom znamená približovať sa stretnutiu, byť pripravený, bdely, pozorný. Takéto očakávanie môžeme prežívať ako pohyb, dynamizmus, ako radostnú túžbu.

„Očakávanie je základom života, jeho silou i slabosťou. Netrpezlivo a zároveň s radosťou sprevádza všetky jeho hľadania i nachádzania. Uchováva tiež všetky tajomstvá. Podľa potreby sa očakávanie stáva brzdou i urýchľovačom, pamäťou i túžbou srdca. Očakávanie znamená v istom zmysle plné dovърšenie nás samých – s našimi prednosťami i nedostatkami, s našimi istotami i pochybnosťami, s našimi potrebami i túžbami.“ (E. Debouyst). Očakávanie človeku umožňuje, aby zostával neustále mladý a pripravený vydať sa na cestu, alebo dokonca vzlietnuť do oblakov. Silou takéhoto človeka je predtucha, že sa blíži niečo nové, že už je to za dverami a že to nesmieme prepásť. Očakávanie velí očiam, aby spozorneli, a rukám, aby boli pripravené. Všetko je obrátené priamo k budúcnosti a srdce je naplnené vnútornou istotou, že prichádza úsvit, v ktorom konečne stretneme Jeho, Svetlo z Betlehema. A začne slávnosť. A začne tichá noc, svätá noc...

*Prajem
a vyprosujem Vám požehnané
Vianočné sviatky.*

*Daniél Bédi,
SF, správca farnosti*

Krásne Vianoce a veľa šťastia v novom roku 2009

Ukameňovaná zastávka

Začiatkom jari si zastala na rovinke: konečne po dlhom čase nová a hrdá, nesúca pyšne názov: HARMANEC. Skladala sa z dvoch bielych železných nôh, na ktoré bol pripevnený modrý pás z plechu a na ňom bielymi písmenami ten hrdý názov: HARMANEC.

Stála tam vznešene, ticho, tichúčko.... týždeň. Po týždni ju okúsil kameň, ževraj, či vydrží. Vydržala. Trochu sa dotkol plechu, sklzol po ňom, ale našťastie zanechal len malý škrabane. Potom prišla čiasa ruka a popísala: ten a ten je... aj s ukážkou.

O pár dní skúsila spfšku skál a pästných úderov. Snažila sa odolať, ale už nevydržala. Poddávala sa stále viac a viac. A, aby dielo bolo dokonalé, pás plechu sa odlomil z jedného železného stĺpika a poriadne sa poohýbal.

Vo vagóne sedel pán so svojou vnučkou. Keď vlak zastal, vnučka sa spýtala: „Dedko, čo je to tam napísané? Hmec? Dievčatko moje asi Har-ma-nec – pokrivený Harmanec.

6. októbra 2008, Kristína Beňová

Tak toto sa málokedy podarí!

Tieto prázdniny sme mali s mojim vnúčikom nevšedný zážitok. Často sme cestovali do Turčianskych Teplíc na kúpalisko a vracali sme sa späť vláčikovou motorkou. Pri jednej z týchto spiatočných ciest som poprosila pani sprievodkyňu, či by sme mohli ísť k vodičovi a pozrieť si železničnú cestu priamo z jeho miesta, miesta kabínky vodiča. Pani sprievodkyňa bola veľmi ochotná a povedala nám, že sa to dá určite zariadiť. A podarilo sa. Nesmie sa to, ale podarilo sa. Vodič motorky bol 30-ročný pán, ktorý nám rozprával, že už ako malý chlapec stál pri svojom otcovi, ktorý je tiež rušňovodič. Povieť vám, tá cesta bola úžasná.

Vlak sa zo zastávky rozbehol, kolesá našli tú správnu koľaj a vošli sme do prvého najdlhšieho tunela. Vchádzali sme do nekonečnej čiernej diery, ktorá bola naozaj nekonečná. Rútili sme sa určitou rýchlosťou do tmy, ktorú rozrezávalo svetlo vlaku, predierajúce sa cez poriadnu hmlu, ktorá bránila vidieť ďalej ako na pár nie metrov, ale centimetrov. Doslova sa z toho točila hlava. Keď som sa pozrela na môjho vnúčika, očka mal ako guľôčky, a ja som ho poštipkala na líčko, lebo sa mi zdalo, že ani nedýcha. Hmlu sme niekoľko sto metrov tlačili pred sebou až sa niekde vyparila a my sme zasa „leteli“ tmou. Z tunela von a znova do tunela. Vlak rezal zákruty a klesal dolu do dolín.

Viesť vlak je naozaj práca pre ľudí, ktorí majú veľkú lásku k tomuto povolaniu. Keď som sa toho sympatického mladíka spýtala, či by vykonával iné povolanie, pokrútil hlavou, zatiaľ v žiadnom prípade nie. Toto si od malička želal. Cestou nám vysvetľoval, čo znamená značka pred tunelom, ktorá značka mu prikazuje pred tunelom zapísať a to, že musí každých 10 sekúnd stlačiť tlačítko, ktorým dával vlaku aktívny priebeh. V prípade nestlačenia tlačítka počas tých pár sekúnd, vlak automaticky zastaví, to je bezpečnostné opatrenie. A čo sa stane, keď nebude svietiť príkazné svetlo pred tunelom? Zastaví. No ak si myslíte, že majú pri sebe vysielacky, ktorými by sa dorozumievali s centrálou, tak ste na omyle. Toto vybavenie nemajú. Pri sebe majú mobily, signál však v tuneloch nie je.

Tak títo ostrí chlapci musia mať poriadne nervy. Byť neustále v strehu, a to ešte keď sa na trať pripletie zviera a čo horšie - človek! A keď sa ešte prechádza v tuneloch. Vraj im srdce „lieta“ ako pingpongová loptička.

Tá nádherná cesta sa strácala za nami, až prišla naša zastávka.

A potom poďakovanie a vystupujeme. Koľkokrát som už precestovala túto trasu a takto sa nám ju precestovať nikdy nepodarilo. Zakývali sme si navzájom s pozdravom – tak na budúce a náš vláčik sa rozbehol pokračujúc v ceste do svojej cieľovej stanice.

30. augusta 2008, Kristína Beňová

Harmanecké ženy na Strahove

Veľa sa popísalo o šikovných občanoch v našej obci, a tak aj ja by som si chcela zaspomínať, aké sme my ženy boli niekedy aktívne. Stretávali sme sa v telocvični, aby sme si zacvičili len tak pre zdravie. A aj pre pekné postavy, aby sme sa páčili našim mužom. Aj sme sa odreagovali, bol to pre nás relax.

V ten rok 1984 sa už začal výcvik spartakiády v celej bývalej Československej socialistickej republike. Slovo dalo slovo medzi nami ženami, a tak sme sa rozhodli, že aj my sa zapojíme do tohto projektu. Moja pamäť si už nepamätá všetko, tak ak niečo zabudnem, nech mi účastníčky prepáčia.

Na prípravu skladby sme mali pol roka. V materskej škole bola učiteľka Alenka, ktorá sa nás ujala pod vedením pridelenej cvičiteľky z Banskej Bystrice.

Začal tvrdý nácvik celú zimu, jar. Brali sme to zodpovedne. Kto by nechcel stáť na Strahove. Skladbu žien pripravila v tej dobe veľmi známa pani Bémová. Výber hudby bol od B. Smetanu (Má vlast, Vltava) a A. Dvořáka.

Pri príležitosti nejakých podujatí v Harmaneckých papierňach sme boli oslovení, či by sme nemohli vystúpiť. Pozvanie sme prijali. Program sa páčil aj riaditeľovi, v tej dobe to bol pán Bendík. A tak nám sľúbil, že ak budeme niečo potrebovať, že nám pomôže. Pred hlavným vystúpením prebiehali okresné a krajské vystúpenia. Okresné boli v Heľpe a v Brezne, vystupovalo sa za každého počasia. No a v Brezne to počasie nám nevyšlo. Plocha sa zmenila na veľkú zablatenú kaluž, nebolo nám veselo. No keď to odcvičili deti, hádam sa nedáme zahanbiť!

V Banskej Bystrici bolo počasie slnečné, tak aj vystúpenie sa vydarilo, o to silnejší bol zážitok všetkých zúčastnených. Po skončení okresných a krajských vystúpení sa robil výber do Prahy. Tento výber pewbiehal na zimnom štadióne v Banskej Bystrici. Tam sme uspeli a bolo rozhodnuté, že ideme do Prahy. No nie všetci. Bol určený počet cvičencov. Nastal problém kto, veď všetci sme tvrdo trénovali pol roka a každá sme sa už videli na Strahove. Aby to bolo spravodlivé, rozhodlo sa, že sa bude losovať. Bola som tiež medzi tými, čo sa do Prahy nedostali. Samozrejme bolo hnevu, kriku, ako medzi nami ženami, čo sa nevedeli s tým vyrovnáť. A tak sme požiadali bývalého riaditeľa, pána Bendíka, o pomoc. A on nám pomohol do Prahy sme išli všetky.

Nastal čas odchodu do Prahy. Veľmi sme sa tešili, no v kútiku srdca sme mali obavy, či to naše polovičky zvládnu v domácnosti, veď sme išli na desať dní.

Prišiel deň D, na stanici bol pripravený osobitný rýchlik pre nás cvičencov. Bol to fantastický pocit, na stanicu nás prišla odprevedať v tej dobe riaditeľka materskej školy pani Gubrianská, aj ona s nami prežívala radosť a želala nám veľa šťastia. Cesta nám ubehla rýchlo, veď sme boli taká veselá chasa. Do Prahy sme prišli v neskorých nočných hodinách, na stanici sme boli rozdelení podľa

ubytovania. My sme sa dostali do časti Praha Nusle, kde bola pre nás pripravená škola. Učebne boli vybavené lehátkami. Bola to dobre vybavená škola. Ráno sme dostali pokyny, ako sa máme správať. Muselo sa to všetko dodržiavať, bralo sa to prísne. Mali sme denný plán nácvikov a jeden nácvik sme mali asi ráno o štvrtj. Voľné chvíle sme využívali na poznávanie Prahy, jej kultúrnych pamiatok. Zážitok sme mali aj z metra, ktorým sme denne cestovali, mali sme voľný vstup. Blížil sa deň vystúpenia, boli sme plné očakávania, pociťovali sme určité napätie, či trému, ako to skončí, nájdeme si značku? Bolo to úžasné, ešte dnes to obdivujem. Na obrovskej ploche sa menilo veľké množstvo cvičencov, ktorí pohybmi vytvárali množstvo meniacich sa tvarov, obrazov. My ženy sme cvičili v štyroch farbách, zelené, červené, modré... volali nás lentilky. My Harmančanky sme mali žlté úbory. Keď sme stáli pripravené na nástup volali po nás, aha, tam sú lentilky. Pocity pri vystúpení sa dajú veľmi ťažko opísať. Bolo to nádherné, vzrušujúce, no aj zodpovedné, veď na nás pozerali tisíce divákov a pri televíznych obrazovkách celá republika.

Odchádzali sme šťastné, plné zážitkov a spokojné, že sme to dokázali. Tešili sme sa už aj na domov, na naše rodiny. Ukončením Spartakiády bol slávnostný pochod všetkých zúčastnených cvičencov na Letenskej pláni pred hlavnou tribúnou. Prítomní boli aj predstavitelia vlády a prezident republiky.

Nastal čas návratu domov. Všetko sa raz začne a musí sa aj skončiť. Doma nás všetci privítali. Pán riaditeľ Bendík nám poďakoval za účasť na spartakiáde, kde sme reprezentovali aj Harmanec. Dostali sme darčeky. Dnes by sa ťažko zišlo toľko žien.

V Harmanci boli rôzne organizácie, táto doba to zničila. Tam sa ľudia stretávali a tak mali bližšie k sebe.

Pre spomienku na jeden vydarený projekt nás Harmančaniek prikladám fotografiu.

A. Ťažká

Vážené zastupiteľstvo obecného úradu, vážená pani starostka,

Ďakujem za infokanál, je to ozaj dobrá vec. Bodaj by ste mali ešte veľa takých dobrých nápadov. Predsa ste lepší ako tí pred vami. Urobili ste už doteraz viac, ako tí za celé volebné obdobia. Prajem vám, aby ste spolu držali, veď spolu viac zvládnete.

Čítala som o Strelnici, že len o Strelnicu bojujete. Pani pisateľka, čo písala o Strelnici, nech sa príde pozrieť, ako to tu vyzerá. Veď bývala na Strelnici, tak neviem prečo tak skoro odišla. Dole sa zametá, na Strelnici sa zdvihnú papieriky a ide

sa preč. Veď my si sami upratujeme, čo som dole nevidela. Prichádza zima, ktorej sa bojím, ako budeme zase chodiť. Najprv sa sneh dole odhrňa a Strelnica buď si odhádza sama alebo si chodník vyšliape. Nehovorím o starých ľudoch a chorých, ktorí buď po snehu brodia sa alebo sa šmýkajú po ľade, ak do obchodu alebo k lekáre ísť treba.

Cesta, čiže dvor je rozkopaný od plynofikácie. Malo to byť len dočasne, ale neviem, či sa nového niekedy dočkáme? Preto by som vás prosila, aby sa konečne aj Strelnica zmenila a preto páni poslanci, držte sa! Aby nás občania neoddeľovali, veď i my dane platíme ako oni.

M. Froncová

Často si spomínam...

Máme za sebou jeseň i dušičkové obdobie. Sem-tam ešte v okne sviečka plápolá a spomienka na našich zomrelých nám v srdciach ostáva. No s jeseňou nám prišli kratšie dni a dlhé večery. Máme času porozmýšľať o sebe, ba aj o iných. Práve mi schádzajú myšlienky o mojich deťoch. Spomínam na chvíle, keď boli malé, hoci už majú svoje deti. Keď zavriem oči, v spomienkach ich mám stále pred sebou a počujem ich detské hlasy. Boli to krásne časy, keď som ich ráno s džavotom do škôlky nosila. Ku Vianociam, ba i Mikuláša, tešili sme sa, čo naše pani učiteľky za program vymyslia, ako krásne škôlku vyzdobia... Oj, veselo sa v našej obci žilo, viac pokope sme sa držali, a tak i život veselší bol. Dvere sme pred sebou nezatvá-

rali. A keď sme sa nebodaj postretávali, rečiam konca nebolo. A teraz horko-ťažko na pozdrav odpovieme. Nevie, čo sa to s nami stalo, veď ľudia stále sme, či nie? A ako tak na všetko spomínam, prišlo mi na rozum, že ešte jednu vec urobiť mám, a to našim pani učiteľkám z materskej školy poďakovať mám. Ďakujem bývalej pani riaditeľke Márii Gubrianskej, ale aj terajšej pani riaditeľke Ivetke Roháčovej a vlastne všetkým pani učiteľkám z našej materskej školy. I keď naše deti už svoje deti majú, len v dobrom na vás spomínajú.

Srdečná vďaka vám za ne!

M. Froncová

ÚRODU ZBIERAME AJ V HARMANCI

Aj keď nemáme v Harmanci polia, záhrady, dovoľte mi, pani starostka, aby som Vaše dvojročné pôsobenie, Vašu prácu prirovnala k ročným obdobiam. Tak ako po tuhej, studenej zime nastáva jar a príroda sa začína prebúdať, tak aj naša obec sa začala po voľbách prebúdať. Hovorí sa, aké semienko si kto zaseje, také bude žať. Na jar sa ukážu prvé klíčky, púčiky, tak aj prvý rok to bolo. Pracovalo sa veľa, veď keď do zanedbanej pôdy položíte, plod nie vždy vyklíči. Treba tú pôdu zdokonaľovať. Starat' sa o ňu. Aj v tento rok úroda bola, ale nie taká, ako si niektorí občania predstavovali.

Druhý rok volebného obdobia sa už pomaly končí, tento rok bol pre nás občanov úrodnejší. Plody práce sa zúročili. A už to aj vidieť. Veď dobrá gazdina či záhradkár ak sa venuje usilovne po celý rok svojej záhradke a dodáva je živiny, tá sa mu v jeseň odmení bohatou úrodou.

Už tento rok začala naša obec dostávať aj úrodu. Porobilo sa toho dosť. Nebudem menovať, veď kto chodí s otvorenými očami, tak to vidí. Pani starostka pokračuje v práci, nepozerala sa na oddych ako príroda. Ide zima a zima je na to, aby si príroda oddýchl. Ona si to nemôže dovoliť. Veď v predvolebnom programe niečo občanom sľúbila. A ona to chce aj dodržať do konca svojho volebného obdobia. Preto sa musí ešte veľa venovať svojej záhrade, aby si po štyroch rokoch mohla povedať, dokázala som to. A my občania, keď budeme spomínať a hodnotiť, povieme si, bolo to úrodné obdobie.

Preto Vám želim veľa síl a trpezlivosti. Tak ako to potrebuje dobrý záhradkár pri pestovaní dobrej úrody. Aby si mohol povedať, dobre som zasial, úroda bola bohatá.

A. Ťažká

Milí čitatelia,

V minulom vydaní Harmaneckých novín som čítala hymnu o našej obci od p. Ťažkej. Neodolala som pokušeniu a napísala som svoju vlastnú verziu, v ktorej opisujem krásu Harmanca a prácu ľudí.

A tak vás prosím, aby ste tejto verzii venovali chvíľočku a prečítali si ju:

*Harmanec je dedinka, dedinôčka,
kde chodievam od malička.*

Kaplnku máme novú a kvietkami vyzdobenú.

Harmanec je dolina, kde rastie životná bylina.

Bylina, bylinôčka, ktorá vám dá kúsok z jej srdiečka.

Slniečka tu máme dosť, nám všetkým pre radosť.

V tom našom Harmanci si svorne žijeme

a našu obec si stále skrášľujeme.

*Húb tu veľa máme a ich krásou sa vždy radi
pokocháme.*

Monika Marenčáková (12 rokov)

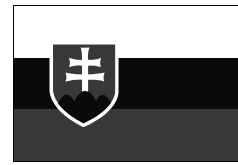
Krásne Vianoce a veľa šťastia v novom roku 2009

EURO na Slovensku

Informácie o spoločnej európskej mene:

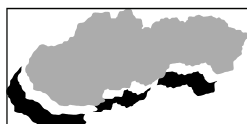

Milí čitatelia,

blíži sa 1. január 2009 - termín zmeny slovenskej meny na spoločnú menu euro. Možno už máte dostatok informácií o zmenách, ktoré nás čakajú v novom roku. Napriek tomu by sme Vám chceli aj prostredníctvom našich novín ešte jednoducho vysvetliť a popísať základne pojmy a termíny, ktoré budeme všetci potrebovať v bežnom živote.

ČO TO JE EURO ?

Euro je jednotná mena a menová jednotka platná v členských štátoch Európskej únie, ktoré zaviedli euro a v tretích štátoch, ktoré zaviedli euro na základe menovej dohody uzatvorenej s Európskym spoločenstvom. Od 1. januára 2009 bude platnou menou na Slovensku. Základnou jednotkou je 1 EURO, ktoré má 100 centov.

Čo to je konverzný kurz ?

Rada európskej únie dňa 8. júla 2008 prijala kurz, ktorý je celý a pevný prepočítací kurz medzi eurom a slovenskou korunou vo výške **1EURO=30,126 Sk.**

ČO TO JE DUÁLNE ZOBRAZOVANIE CIEN ?

Je súčasné zobrazovanie a uvádzanie cenoviek v obchodoch, súčtov na pokladničných blokoch, súm na výplatných páskach, platieb a iných hodnôt zároveň v slovenskej mene a v eurách. Ceny v eurách na duálnych cenovkách sú do konca roku 2008 iba informatívne. Od 1. 1. 2009 je účinný konverzný kurz, ktorý môže byť ako jediný použitý na prepočet.

**80,- Sk
2,66 EUR**

**Krajiny
Eurozóny
od 1.1.2009**

Belgicko
Cyprus
Fínsko
Francúzsko
Grécko
Holandsko
Írsko
Luxembursko
Malta
Nemecko
Portugalsko
Rakúsko
Slovinsko
Španielsko
Taliansko
Slovensko

**320
miliónov
obyvateľov**

Čo by sme mali vedieť?

- Do konca roka 2008 budú finančné hodnoty uvádzané v slovenských korunách a na informatívne účely v eurách (SKK/EUR)
- Od 1. januára 2009 sa poradie uvádzania finančnej hodnoty zmení tak, že prvá bude uvádzaná hodnota v eurách a ako druhá hodnota v slovenských korunách (EUR/SKK)
- Povinnosť duálneho zobrazovania cien sa skončí 31. decembra 2009, po tomto termíne už budú všetky finančné hodnoty uvádzané iba v eurách
- Peniaze na korunových účtoch v bankách sa 1. 1. 2009 zmenia na eurá automaticky a bez poplatkov, presne podľa konverzného kurzu, preto ak máme doma úspory alebo väčšie množstvo hotovosti, treba ich vložiť do banky do 31. 12. 2008
- Počas duálneho obehu od 1. do 16. 1. 2009 budeme môcť okrem eur platiť aj korunovými bankovkami a mincami, výdavky v obchodoch budú iba v eurách
- Bankomaty budú od 1. 1. 2009 vydávať iba eurové bankovky
- Výmena korún za eurá v bankách: mince do 30. 6. 2009, bankovky do 31. 12. 2009
- Banky budú bez poplatkov zamieňať koruny za eurá bez obmedzenia do 19. 1. 2009, od 20. 1. 2009 do 100 kusov bankoviek a 100 ks mincí pri jednej výmene
- Výmena v Národnej banke Slovenska bude bezplatná: mince do 2013, bankovky a pamätné mince bez časového obmedzenia
- Počas duálneho obehu od 1. 1. 2009 do 16. 1. 2009 budeme v obchodoch ohľaduplní. Obchod nie je zmenáreň. Ak budeme platiť korunami, snažme sa platiť čo najpresnejšie, aby sme nespôsobili problémy s eurovou hotovosťou pre ďalších zákazníkov. Obchod má právo odmietnuť platbu v korunách, ak hodnota korunovej bankovky presahuje 4-násobok hodnoty nákupu.

stranu pripravil T. Roháč

Krásne Vianoce a veľa šťastia v novom roku 2009

Stretnutie s históriou - od rímskych mincí po euro

V dňoch od 4. do 7. novembra bola na obecnom úrade otvorená výstava mincí pod uvedeným názvom. Historické mince, papierové platidlá, ich vývoj a mnoho iných zaujímavostí a informácií z histórie platidiel prezentoval pán Michal Kiššimon. Počas troch dní trvania výstavy bol sprievodcom a naslovovzatým odborníkom, ktorý svojimi znalosťami z tejto oblasti histórie pútal pozornosť návštevníkov výstavy.

Prvými obdivovateľmi boli pozvaní hostia pri otvorení výstavy. Zástupcovia obce, podnikateľských subjektov, starostovia obcí. Všetci prítomní si s obdivom prezerali okrem iného aj drevené peniaze, hodvábne peniaze, vkladné knižky z minulosti.

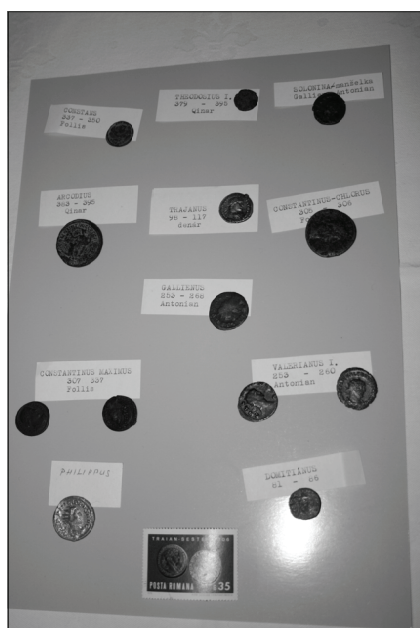

foto: Iveta Roháčová, Radovan Čičmanec

Najčastejšie používaný motív v našej histórii boli Hradčany a Vysoké Tatry. Na platidlách sa dalo vidieť mnohé historické postavy. Návštevníci výstavy mali možnosť vidieť vývoj štátneho znaku od rakúskeho cez maďarské, Prvú republiku, Slovenský štát, Druhá Československú republiku, socialistický štát, federáciu a teraz Slovenskú republiku vidieť na zbierke mincí p. Kiššimona.

Vystavené boli aj cudzie meny, ktoré sa používali na našom území a po vojne sa uskladnili v Harmanci v siedmych zabudovaných sejfoch.

Iste bolo ešte veľa zaujímavých informácií, ktoré sa návštevníci výstavy mohli dozvedieť o histórii platidiel. Isté je, že nielen svoju zbierku prezentoval p. Kiššimon, ale zviditeľnil prostredníctvom návštevníkov a médií znovu aj našu obec.

I. Roháčová

Krásne Vianoce a veľa šťastia v novom roku 2009

SVIATOČNÉ RECEPTY

Tradičné recepty netradične

Každá rodina dodržiava na Vianoce isté zvyky. Napriek tomu na sviatočnom stole milo prekvapí niečo nové. Klasickí gurmáni dajú určite prednosť vyprážanému kaprovi so zemiakovým šalátom. Ale ak by ste mali chuť experimentovať, vyskúšajte kapra na cesnaku, či filé v syrovom cestíčku, alebo medvedie labky so škvarkami a taká chrumkavá kačka na červenom víne tiež nemusí byť zlá...

— KAPOR NA CESNAKU —

4 porcie kapra, 80 g oleja, 2 - 4 strúčiky cesnaku, 20 g masla, petržlenová vňať, soľ

Cesnak olúpeme a prelisujeme cesnakovým lisom. Petržlenovú vňať opláchneme a nadrobno nasekáme. Očistené porcie kapra premyjeme pod tečúcou studenou vodou, osušime a potrieme prelisovaným cesnakom. Olej zahrejeme v panvici na platni, vložíme do neho pripravené porcie kapra a ľahko opečieme po oboch stranách dočervena. Mäkké porcie uložíme na vopred nahriate tanier, prelejeme rozpusteným maslom a posypeme posekanou petržlenovou vňaťou.

PEČENÁ KAČKA NA ČERVENOM VÍNE

1 stredne veľká kačka, 1,5 dl červeného vína, 2 dl pomarančovej šťavy, 1 polievková lyžica cukru, nastrúhaná kôra z 1 citróna, soľ, rasca

Kryštálový cukor upálime na karamel, opatrne ho zriedime červeným vínom a pomarančovou šťavou. Pridáme postrúhanú citrónovú kôru a varíme, kým sa karamel celkom nerozpustí. Umytú kačku osolíme, posypeme rascou, po povrchu poprepichujeme vidličkou, uložíme na pekáč a podlejeme ovocným karamelom. Dozlatista upečieme za občasného podlievania. Kačku servírujeme so zemiakovými kroketami alebo s dusenou červenou kapustou, lokšami alebo s knedľou.

Náš tip: Čo treba spraviť, aby bola kačica chrumkavá? Pred pečením kačicu poumývajte horúcou vodou a potom ju niekoľko hodín nechajte odležať pri izbovej teplote. **POZOR:** pri podávaní ju nepolievajte šťavou, inak by bola celá námaha zbytočná.

FILE V SYROVOM CESTÍČKU

600 g rybieho filé, 100 g oleja alebo stuženého tuku, soľ

Cestíčko: 2 vajcia, 20 g oleja, 2 lyžice mlieka, 60 g hladkej alebo polohrubej múky, 40 g tvrdého syra (ementál, eidam, gouda a pod.), soľ

Vajcia rozšľaháme s mliekom, pridáme soľ, olej, nastrúhaný syr a podľa potreby múku. Cestíčko by nemalo byť príliš husté. Rybie filé nakrájame na porcie, posolíme a namáčame v pripravenom cestíčku. Na panvici rozpálime olej a vkladáme do neho obalené porcie rybieho filé. Smažíme po oboch stranách dočervena.

MEDVEDIE LABKY - ŠKVARKOVÉ

25 dk hladkej múky, 25 dk polohrubej múky, 25 dk mletých škvarek, 25 dk palmarínu, 1 vajce, 17 dk práškového cukru

Všetky suroviny spolu zmiešame, necháme 1 - 2 hodiny postáť v chlade. Cesto plníme do nevymastených formičiek. Pečieme pri teplote 170 °C približne 15 minút (podľa potreby). Upečené labky vyklopíme z formičiek a obaľujeme v cukre zmiešanom s vanilkovým cukrom.

A ešte dva silvestrovské recepty...

Liek proti pažravosti

„Kto nedokáže hladovať, nech si vloží do úst kameň. Ten zmiernuje hlad, takže človek sa dokáže dlhšie postiť“.

Svätá Hildegarda

Recept: Kameň vložiť do úst. Možno ho použiť pri liečení neskrotnej vášne jesť. Použijeme väčší neopracovaný kameň, aby sme malý kameň nedopatrením neprehltli.

Liek proti silvestrovskému zachrípnutiu

Po Silvestri sa často vyskytuje náhla strata hlasu, alebo zachrípnutie. Aby ste mohli na Nový rok rozprávať, doporučujeme vám:

Recept: 25g usušených kvetov divozelu, 25g sušenej feniklovej vňate uvariť v dobrom víne. Ak nemáte divozel a fenikel, stačí víno...

Krásne Vianoce a veľa šťastia v novom roku 2009

Atmosféra okolo Vianoc v nás vyvoláva tradične myšlienky týkajúce sa ľudských hodnôt, dobra, pokoja, odpúšťania... Sú to všetko hodnoty spájané s pocitom šťastia. Ľudia chcú byť šťastní, pretože pocit šťastia je pre väčšinu z nás príjemný, je akýmsi stimulom do budúcnosti a pre mnohých je to výnimočný zážitok. Nie každý pociťuje šťastie každý deň. Šťastie súvisí nielen s našou osobou, ale aj s tým, ako vieme radosť a šťastie okolo seba rozdávať.

Príbeh, skutočný príbeh, o ktorom vám chcem napísať, je práve o tom, o ľudských hodnotách a rozdávaní šťastia. Je príbehom o tom, ako si deti, súrodenci, aj keď už dávno dospeli, a aj keď nevlastní, dokázali k sebe nájsť cestu, stretnúť sa a povedať si všetko o tom, čo im v živote ich rodičia nepovedali, a vlastne sa predtým ani nikdy v živote nestretli.

Hlavných hrdinov nasledujúceho skutočného príbehu všetci poznáme...

Už poznám svoju sestru...

Po otcovej smrti sa Matúš aj so Zuzankou (manželkou) veľmi chceli stretnúť s jeho nevlastnou sestrou. Vedeli iba to, že existuje. Ale to bolo všetko. V rodine sa o tom nehovorilo. Bolo to pre všetkých akési tabu. Citlivá téma, akési rodinné tajomstvo. Obaja však vedeli, tak to cítili, ako mi povedala Zuzana, že ju chcú poznať. Nielen preto, že sa blížilo dedičské konanie, ale predovšetkým preto, že niekde existuje niekto, s kým ich spája spoločný otec.

Na matrike v Turčianskych Tepliciach sa dozvedeli, kde Dominika (tak sa volá) býva. A tak ju šli hľadať na adrese, ktorú už poznali. Vôbec to nebolo jednoduché. Prísť k niekomu, koho ste nikdy nevideli a predstaviť sa ako nevlastný brat... Prežívali v tej chvíli zvláštne, zmiešané pocity. Čo ak nás odmietne? Bude to veľké sklamanie. Ved' sa predsa toľko snažili.

V dome, kde býva Dominika, im otvorila nejaká stará, ktorá nemala veľký záujem pozvať ich ďalej. Niet sa však čomu čudovať, ved' boli pre ňu úplne neznámi ľudia. Dozvedeli sa však, že Dominika nie je doma, ale čoskoro sa vráti. Tak čakali naďalej domu, v aute. Cítili sa zvláštne. Čo urobiť, čo ďalej? Najskôr uvažovali o tom, že jej napíšu list a hodia ho do schránky. Ale čo ak sa list nedostane do tých pravých rúk? Zostali. Čakali... Neskôr pred domom zastalo auto a z neho vystúpila mladá žena s nejakým pánom. Veľmi rýchlo vošli spolu do domu. A až keď Dominika vypravádzala priateľku, ktorá jej strážila deti, Matúš ju oslovil.

Ste Dominika a Váš otec je ... Áno, povedala, a že to bola ona, bolo isté, pretože sa veľmi podobá na ich spoločného otca.

„Ja som tvoj brat, nevlastný brat, Dominika, a som veľmi rád, že som ťa spoznal“, povedal Matúš. Obaja boli v tej chvíli veľmi dojatí, objali sa a plakali. Bol to neopísateľný pocit. Pocity úľavy, šťastia, spokojnosti, dojatia...

Dominika pozvala Matúša aj s manželkou domov. Boli si hneď sympatickí, blízki a rozprávali sa dlho, veľmi dlho, o všetkom... Ale hlavne o otcovi. V tej chvíli bolo všetkým jasné, že majú veľa spoločného, že si budú rozumieť, mali z toho všetkého príjemné pocity.

Dominike bolo úplne jedno, že existuje nejaké dedičstvo po jej otcovi. Bola šťastná, že má novú rodinu. Vždy túžila po rodine. Sestra už nežije, matka žije v Česku. Teší sa iba zo svojich dvoch detí.

Lucenie bolo príjemné. Odvtedy si telefonujú, sú stále v kontakte. V novembri im Dominika vrátila návštevu. Bola pozrieť svojho otca na mieste jeho posledného odpočinku. Zapáliť sviečku, položiť venček...

Možno tam bola preto, aby mu odpustila, a možno mu bola povedať, že vďaka nemu má nového brata, sestru, novú rodinu.

A ja sa teším, že som vám mohla napísať krásny, skutočný príbeh s rozprávkovým koncom o skutočných hodnotách v živote, o odpúšťaní, o šťastí...

Iveta Roháčová

Pod'akovanie

Myšlienka vydávať Harmanecké noviny vznikla v marci roku 2007. Vydávanie novín je jedným z bodov, kde sa môže sprostredkovať a priblížiť čulý život našej obce. Predovšetkým sa ale dozvieme o ľuďoch a ich živote v obci. Ja osobne si rada a pozorne prečítam články uverejnené v našich Harmaneckých novinách, pretože očakávam, že sa vždy niečo nové dozviem a dostanem viac informácií o živote a dianí v našej obci. Veď predsa všetci chceme, aby sa nám tu žilo družnejšie, sme jeden celok, jedna dedina, jedna veľká rodina. Bolo by fajn, keby sme robili všetci tak, aby bolo čo najviac pochvál a ďakovania.

Chcem sa touto cestou poďakovať všetkým, ktorí pomohli pri realizácii vydávania Harmaneckých novín, ďalej redakčnej rade, ktorá všetky články dáva dokopy, jazykovej a grafickej úprave a samozrejme tlači. **ĎAKUJEME.**

Bližšia sa tie krásne chvíle vianočné v láske, šťastí, harmónii prežité ich spoločne, nie sú dôležité dary, ale v Novom roku nech sa darí.

Všetko najlepšie želá...

P. Vajsová

Mám otázku:

Komu zavádzala tá zdravá breza pri našom paneláku, ktorá rástla pri zábradlí potoka pomaly už 20 rokov? Z akého dôvodu bola vyrúbaná a nielen ona, ale aj ostatné stromy okolo potoka a za potokom? Vadili niekomu, komu?

Chcem vedieť, či bola na ich výrub daná požiadavka a kde, aký bol predmet, dôvod a kto dal na to súhlasný podpis.

To mohli urobiť aj SHP Harmanec na parkovisku a dokonca na citlivo zachovanú brezu spolu s trávnikom sa mohol zmestiť jeden kamión.

Kristína Beňová

Tak už sa nám končí jeseň a prichádza zima. Čochvíľa tu máme vianočné sviatky, sviatky pokoja, lásky. Všetci sme zrazu akísi iní, prajeme si navzájom len to dobré, akoby sa zastavil čas. Čo sa to s nami stalo? Či to malé dieťaťko, čo sa v Betleheme narodilo, v chudobnej maštaľke, nás zmenilo? Priznajme si zmenu, ale bodaj by to tak vždy bolo. Mali by sme si všetko odpustiť a začať nanovo. Práve teraz nastal ten správny čas a chceme celému obecnému zastupiteľstvu poďakovať za všetko, čo ste pre obec urobili. Ďakujeme hlavne starostke pani H. Vajsovej za pomoc pri kaplnke, našla si čas a prišla nám pomôcť, nehanbila sa vziať motyku a kopať, kvietky doniesť, lebo pre nás bola každá ruka dobrá. Veď práce tam celé leto bolo neúrekom a nájsť ochotného pomocní-

ka nebolo ľahké, pomôcť sa akosi nikomu nechcelo. Času má každý málo, ale oceňujeme aj malú chvíľku, ktorú ste si našli, kvietky doniesli, ba i peňažne pomohli. Srdečná vďaka. Ďakujeme Vám za všetko, čo ste pre obec urobili.

Zároveň ďakujeme za vynovenie obecného úradu, veď tým sa aj vy reprezentujete. Prajeme celému obecnému úradu, poslancom šťastlivé a veselé Vianoce, do nového roku 2009 veľa síl, veľa zdravia, vzájomného porozumenia.

F.Vrbová,
V.Sidorová
M.Miletínová
M.Froncová

VIETE, ŽE....

- * 8. 10. bol v rádiu Regina rozhovor s Michalom Kiššimonom o Biblii
- * 17. 10. bol Michal Kiššimon po tretíkrát po sebe zvolený za predsedu Slovenskej filatelistickej akadémie
- * 25. 10. sa uskutočnil výlov rybičiek v Cenove, o ktoré sa po celý rok vzorne staral pán Milan Rečkovič starší
- * o výstave „Stretnutie s históriou: Od rímskych

mincí po EURO“ informovala 4. 11. AZ TV, 6. 11. STV a 11. 11. My banskobystričské noviny

- * 10. 11. redaktorka z rádia Regina, Katarína Gogolová nahrála rozhovor s Pavlom Ďurovkinom, ktorý sa týkal zmeny jeho života po revolučnom roku 1989; Rádio Regina rozhovor odvysielalo 17. 11., v deň výročia tejto udalosti.
- * 3. 12. zomrel Milan Chovan, zakladajúci člen ochotníckeho divadla v Harmanci
- * 24. 12. na Štedrý večer bude polnočná omša o 21.00 hod., dúfajme aj s vašou účasťou

Krásne Vianoce a veľa šťastia v novom roku 2009

Príbeh neobyčajného človeka

Pavel Hríz

Narodil sa 14. júna 1941 v rodine krajčira v Banskej Bystrici v dome na Skuteckého ulici č. 1, kde mal otec krajčírsky salón.

Po štátnej ľudovej škole a meštianskej škole študoval na elektrotechnickej priemyslovke. Písať začal ako 14-ročný a to prozaické hádanky pre časopis Krížovkár a hádankár. Neskôr posielal humoresky a poviedky pre Smer, Mladá tvorba, Slovenské pohľady, Predvoj, Pohľad, Romboid a Nové slovo.

Aktívne športoval - venoval sa ľahkej atletike a hádzanej. Súťažil však i v hode oštepom a diskom i vo vrhu guľou.

Ako inžinier elektrotechniky pracoval v banskobystrickej Stavoin-durstrii.

V roku 1966 mu vyšla prvá knižka - Dokumenty o výhladoch.

Po vojenčine pracoval ako technik na televíznom vysielacom Kráľova hoľa. V roku 1968 mu vyšla druhá kniha - Okultizmus a stal sa redaktorom dvojtyždenníka Matičné čítanie a bol prijatý za člena Zväzu slovenských spisovateľov. Po krátkej dobe bol za svoj postoj proti okupácii vojskami Varšavskej zmluvy zo Zväzu spisovateľov vylúčený a mal zákaz publikovania takmer dvadsať rokov.

Rok 1990 bol znovuzrodením nielen pre celú spoločnosť, ale aj pre Pavla Hríza. Stal sa pracovníkom literárnej redakcie Slovenského rozhlasu - štúdio Banská Bystrica. Mal stále relácie: Hronka, Nedel'né reflexie, Panoptikum, Čriepky z medeného mesta, písal rozhlasové hry.

Slovenské vydavateľstvá sa predbiehali vydávaním jeho kníh Chliev a hry, Pereat, Párenie samotárov, Oči kuričove, Hore pupkom, pupkom sveta, Bystrica v ...tom, Lunetárium, Memoáre medeného mesta, Banská Bystrica a okolie a nové vydanie - Okultizmus.

Získal ceny Ivana Kraska, Cenu vydavateľstva slovenský spisovateľ, výročnú cenu vydavateľstva Smena, Cenu literárneho fondu, Cenu Dominika Tatarku, Cenu primátora mesta Banská Bystrica a iné. Písal ako žil - slobodne, bez modelov. Jeho knihy sa nečítajú ľahko, ale poskytujú hlboký zážitok.

Vráťme sa však o 37 rokov dozadu. Totalitná normalizácia, ktorú z úprimného srdca nenávidel a ani sa tým netajil, ho svojimi hnusnými chápadlami znemožnila. Utiatnutý do svojej duševnej ilegality hľadal pokoj svojej ranenej duše v Harmaneckej doline, keď sa zamestnal v drevosklade v Harmančoku. Mával som s ním tu dlhé rozhovory a jeho optimizmus mi vyrážal dych. Ako slobodomýšlienkar bol svojimi názormi niekde úplne inde. Jeho optimizmus mi pripadal ako nedostihný sen. Okrídlenou sa stala jeho veta: „Dobre vieš, odkiaľ si vybehol, ale nemáš ani potuchy, pokiaľ ti je súdené sa dovliecť! Robím teda i ja čo môžem, aj keď už nemôžem!“ Zomrel 15. augusta 2008.

M. Kiššimon

Michal Kiššimon

MOC TICHÁ

*Schádzajú sa tiene
mŕtvych duší zbor
stretneš ich všade
len živých tu niet!
Pozri za obzor
mrazí ťa tichá noc
mrazí ťa moc ticha
všade všetko
a nikde nič
menej ako málo
a víťaz berie všetko!*

To prišiel

Boží

bič!

*Kde sú oči, ústa
to duša bez človeka
človek bez duše
Priateľstvo ponúka
lásku bez lásky
život bez života
ticho a pokoj v duši
dušu bez pokoja.
Nech závidia
duša duši*

*mŕtvych duší zbor
čaká na spasenie
tiché*

nežné

snenie

*Život už zašiel za obzor
Slza steká, nemá žiadnu chuť
nesmelo sa pýtaš ticha:
Prečo si tak ticho?
Odpoveď píše do padajúcej
hmly:*

Aby ma bolo

lepšie

počuť

**Krásne životné jubileá oslávili
(v mesiaci október, november, december)**

60 rokov:
Hrčka Vladimír
Machala Milan

65 rokov:
Šlosárová Elena

**Želáme Vám pevné zdravie, veľa lásky,
spokojnosť a pohodu, šťastný život bez starostí
a vždy dobrú náladu...**

Potešili sme sa novorodeniatkam:

Rebeka
Šuleková

- narodená 21. 10. 2008

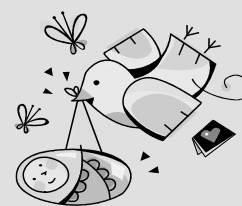
Dominika
Snopková

- narodená 12. 11. 2008

Marek
Račko

- narodený 1. 12. 2008

**Milí rodičia, želáme Vám i Váš-
mu dieťatku krásny a spokojný život
plný lásky, zdravia a šťastia.**

Milí čitatelia,

aj prostredníctvom našich novín si môžete podať pre
svojich blízkych blahoželanie, poďakovanie či smútoč-
né oznámenie už v najbližšom vydaní Harmaneckých
novín.

Redakčná rada

Na spoločnú cestu životom vykročili

Ing. Iveta Danišová a Ing. František Kiedžuch
4. 10. 2008 vo Zvolene

Michaela Schmidová a Milan Murgaš
18. 10. 2008 v Dolnom Harmanci

Drahomíra Hlubocká a Bohuslav Hlubocký
31. 10. 2008 v Čachticiach

**Vážený novomanžel, želáme Vám, aby ste v spoločnom manželstve boli šťastní, aby Vaše
rodiny žili životom preplneným spokojnosťou, láskou a porozumením.**

OPUSTILI NÁS

Mária Bajsová 83 rokov

Dňa 1. 10. 2008

Jozef Sidor 71 rokov

Dňa 19. 10. 2008

Henrich Kuttner 65 rokov

Dňa 22. 11. 2008

Júlia Vajdová 76 rokov

Dňa 12. 12. 2008

Odpočívajte v pokoji!

POĎAKOVANIE

**Ďakujeme všetkým priateľom
a známym, ktorí spolu s nami na
poslednú cestu odprevadili a tichou
spomienkou si uctili nášho drahého
zosnulého Jozefa Sidora.**

Manželka a deti

Mauzóleum rodiny Hüttnerovcov

Časť 2.

Po smrti J. B. Hüttnera nastali pre rodinu ťažké časy. Deti rástli a matka Ida Emília sa mala čo obracať. Musela zabezpečiť pre nich náležité vzdelanie a postupne ich pripravovať pre život v podnikateľskej sfére, čo nikdy nie je ľahké a nie je ani bez rizika. Nakoniec život to aj potvrdil.

Bolo šťastím, že tu bol švagor Teofil Štádler a ten sa dokázal obklopiť výbornými odborníkmi, ktorí svojmu fachu skutočne rozumeli. Takže papiereň sa neustále modernizovala a prosperovala. Jej výrobky zaplavili kontinent. Rozširoval sa sortiment výrobkov a chýr o dobrej kvalite šiel rýchlo a ďaleko.

Dospievajúci synovia J. B. Hüttnera si postupne založili svoje vlastné rodiny. Najstarší Ján Karol Hüttner si ako 26 ročný vzal za manželku Margarétu Herritzovú. Jej otec Rudolf Herritz bol známym banskobystričským pivovarníkom a veľkostatkárom. Svadba bola 10. júna 1893. O deťoch nemáme žiadne záznamy. Henrich Teodor si vzal za manželku Karolínu Klamárikovú. S matematickou presnosťou sa im postupne narodili štyri deti v rokoch: Hermína Ida - 1901, Alexander - 1902, Romuald Teodor - 1903, Eleonóra Melánia - 1904. Najmladší z trojice synov Bruno Emil si vzal za manželku Annu Karolínu Barczyovú. Mali dve deti: Magdu Annu, ktorá sa narodila v roku 1902 a syna Zoltána Karola, jeho dátum narodenia ani nepoznáme. Ale vieme, že otec Bruno Emil zomrel 24. apríla 1951, ale jeho manželka Anna Karolína omnoho skôr - 3. septembra 1939. Ale to už predbiehame.

V roku 1891 boli v papierni veľkolepé oslavy. Bola odhalená pamätná tabuľa J. B. Hüttnerovi pri príležitosti 25. výročia, ako sa stal riaditeľom a spolumajiteľom. Škoda, že sa toho nedožil. Pamätnú tabuľu venovali vďační zamestnanci papierne - úradníci a robotníci.

Je iróniou osudu, že práve pri príprave iných osláv, omnoho neskôr v roku 1979 - keď si papiereň pripomínala 150 rokov svojho založenia, pri nakladaní šrotu tabuľu nedopatrením rozbil poklajnom Rudo Košťál. Črepiny poskladal a dal odфотографovať námestník Pavol Droba, ináč môj dobrý priateľ. Spoliehal sa však na svoju znalosť maďarčiny a tak nová tabuľa (obr. č. 1), ktorú dal zhotoviť má niekoľko gramatických chýb.

Obr. č. 1

Z troch bratov Hüttnerovcov ako spolumajiteľ papierne sa k vedeniu dostal ako prvý pochopiteľne najstarší Ján Karol (obr. č. 2). Rodina bývala v krásnej „Kamennej vile“, ktorú dala postaviť jeho matka, vdova Ida Emília ešte v roku 1882. Kamenná vila sa stala symbolom krajiny, doby a úspešnosti.

Ján Karol však v roku 1892 odišiel do Budapešti, ešte ako slobodný a tu sa stal riaditeľom veľkoskladov harmaneckých papierní (obr. č. 3). V Budapešti boli dva veľkosklady zo siedmich, ktoré harmanecké papierne vlastnili v strednej Európe i na Balkáne. V Trieste napríklad priamo v prístave. Ján Karol s rodinou už zostal žiť v Budapešti.

Obaja mladší bratia, Henrich Teodor i Bruno Emil za asistencie Teofila Štádlera viedli a zveľaďovali papiereň. Štádler však v roku 1899 odstúpil pre vysoký vek. Niet sa čo diviť, veď už mu ťahalo na sedemdesiatšesť rokov. Mal na rozvoji papierne obrovské zásluhy!

Príchodom nového storočia, ako keby sa uzavrela zlatá éra harmaneckej papierne. Od roku 1890 bola certifikovaná a vládou schválená továrenská značka - labuť. Labute však odlietajú!

Obr. č. 2

Obr. č. 3

Üdvözet a hermaneczi papírgyárból.
Gruss aus der Hermanetz Papierfabrik.

Aj nešťastie nenechalo na seba dlho čakať. Nepísaným osudom všetkých papierní sú požiare. Prichádzajú bez zaklopania a nečakane. Velikánsky požiar zachvátil aj harmaneckú papiereň v júni 1904. Požiar zničil trištvrtiny papierne. Aj papierenské stroje. Na obnovu bolo treba peňazí, veľa peňazí. Nebol až taký veľký problém ich získať, ale to znamenalo zadĺžiť sa. A to sa aj stalo. Rekonštrukcia strojového parku už s novou technológiou síce dobre postupovala, ale výroba v plnej miere bola obnovená až po roku! Strata takmer ročného zisku bola nenahraditeľná.

Finančnú pôžičku na obnovu papierne poskytla Hazai bank - Vlastenecká banka. Čoskoro sa však ukázalo, že bratia Hüttnerovci nemajú dosť prostriedkov na splácanie pôžičky. Ešte to za krátky čas skúšali, ale keď videli, že ich snaha je márna, vzdali to.

Iniciatívy sa chopila pochopiteľne Hazai banka. Vznikla akciová spoločnosť: Harmanecká papiereň

účastinná spoločnosť. Banka prišla s kapitálom 3 milióny korún. Akcionári však zostali bratia Hüttnerovci a 12. decembra 1906 na valnom zhromaždení boli všetci traja zvolení do predstavenstva.

Udalosti začali naberať rýchly spád. 12. marca 1907 pristúpil k akcionárom Jeroným Štädler - synovec Teofila Štädlera.

30. novembra 1907 odstúpili z predstavenstva bratia - najstarší Ján a najmladší Bruno. Ich nároky a pohľadávky z akcií boli vymazané.

5. januára 1908 skončil svoje účinkovanie i Jeroným Štädler.

5. júla 1912 odstupuje z radu predstavenstva i akcionárov aj posledný z Hüttnerovcov Henrich Teodor. Opona sa definitívne zatiahla. Jediné, čo Hüttnerovcom v Harmanci zostalo, bolo rodinné mauzóleum a potom už len spomienky a zase len spomienky. A oči pre plač.

A ako to už v takýchto prípadoch býva, vznikajú rôzne poverby, fámy a zaručené informácie. O tom, že podiel v akciách bol prehraný na kartách, o nepodarenej samovražde v mauzóleu a mnoho ďalších. I sám som ich počul nemálo. Osobne som však presvedčený, že celú tragédiu osudu má na svedomí požiar.

Stopy po Hüttnerovcoch sa nám takmer strácajú. Ale v telefónnom zozname v Budapešti je Hüttnerovcov dosť.

Manželka a matka Ida Emília odchádza na večný odpočinok 27. mája 1921. Jej manžel musel na ňu čakať dlhých 45 rokov.

Ako sa viedlo bratom - najstaršiemu Jánovi Karolovi v Budapešti a najmladšiemu Brunovi Emilovi a ich rodinám, nevieme.

Vieme však, že Henrich Teodor sa usadil v Lučenci. Ako hotelier dobre prosperoval, čo po prvej svetovej vojne nebolo práve jednoduché. Hranice rozdelili aj bratov, aj rodiny.

5. decembra 1922 píše Henrich Hüttner svojim krasopisom žiadosť na županský úrad a jeho pasové oddelenie o vydanie cestovného pasu platného do Maďarska na návštevu svojich maloletých detí, ktoré žijú u brata Jána v Budapešti. Ďalej za účelom obchodných rokovaní v Rakúsku, Nemecku, Taliansku, Juhoslávii a Poľsku (obr. č. 4 a 5). Tie obchodné rokovania sú v poriadku a pre hoteliera určite veľmi potrebné. No tá informácia o návšteve maloletých detí ma trochu mylí. Veď už aj najmladšie z detí malo vtedy 18 rokov, ale je možné, že maloletosť bola vtedy do 21 rokov.

Mauzóleum rodiny Hüttnerovcov osirelo. Sporadicky aspoň raz do roka tam niekto z rodiny prišiel aspoň na všetkých sviečkach zapáliť sviečku a zaspomínať. Prežilo však v pokoji aj druhú svetovú vojnu. Neprežilo však krajšie zajtrajšky socializmu. S kamarátom Julom Čavojom sme písali a prosili o záchranu mauzólea i Kamennej vily u Pamiatkárov. Osobne som bol u riaditeľa Pavla Kapustu. Už som to kdesi písal. Vyprevadil ma so slovami: „Hádám by ste nechceli, aby sme do kapitalistov investovali ešte aj po ich smrti!“ čo k tomu dodať? Snáď len toľko: Odpočívaj v pokoji, súdruh, keď už v pokoji nemôžeš odpočívať tí, ktorí nám tu zanechali prácu a život pre mnoho generácií a o sláve ani nehovoriac.

Od mešťanostu mesta Lučenca so sriad. mag.

Ev. č. 1336/922 Župa: Novohradská.
Adm. č. 1344/922 V smysle nar. Ministra pod. č. 5377/920. odd. Adm.

Domovský list.

OSOBNÝ POPIS
SIGNALEMENT

Mantelka Femme

Zamestnanie Profession
Rodisko a dátum narodenia Lieu et date de naissance
Bydlisko Domicile
Občianstvo Nationalité
Barva očí Couleur des yeux
Barva vlasov Couleur des cheveux
Zvláštne znaky Signes particuliers

DETI - ENFANTS

Meno Nom Vek Age Pohlavie Sexe

A JEDY MANŽELKY ET DE SA FEMME

Signature

Obr. č. 4,5

V roku 1982 prišiel na obecný úrad v Harmanci prípis, v ktorom Pamiatkový úrad oznamuje vyškrtnutie spomínaných objektov z evidencie. Vtedy už boli dávno zrovnané so zemou. A tak aj mauzóleum, jednu z výrazných dominant našej doliny môžeme stretnúť už len na starých pohľadniach. Aj k tomu je treba mať kopec šťastia. A práve to šťastie Hüttnerovcom v živote chýbalo (obr. č. 6).

Michal Kiššimon

JE TO INÁ SÚŤAŽ

Koniec roka 2008 a príchod nového predznamenáva čas hodnotenia predchádzajúceho obdobia. Určite ste mnohí z vás zaregistrovali postup nášho klubu do vyššej súťaže. Všetci sme očakávali ako vstúpia a ako si budú počínať naši hráči v novej súťaži. Je treba povedať, že I. trieda je úplne iná súťaž v porovnaní s II. triedou, v ktorej sme boli v minulosti celkom úspešní. V prvom rade v kádri jednotlivých tímov je oveľa viac kvalitnejších futbalistov. Mnohí z nich hrali aj vo vyšších ligových súťažiach. Tréningový proces je oveľa lepší, zázemie, organizácia, materiálne vybavenie a celkové podmienky sú iné ako tie, s ktorými sme sa stretávali doteraz. Aj podmienky, ktoré máme vytvorené hlavne s príspevom našej obce sú dobré. Toto je len časť z celého radu faktorov vplyvujúcich na výsledky mužstiev. Z pohľadu nášho futbalového klubu FK Tatran Harmanec, môžeme prvú polovicu súťaže hodnotiť určite skôr neúspešne. Odohrali sme 14 kôl s bilanciou 1 výhra, 1 remíza a 12 prehier. Mrzia nás hlavne zaváhania na domacom trávniku, ale aj zápasy, ktoré sme odohrali vonku boli rozohrané veľmi dobre, žiaľ so zlým koncom pre nás. Účinkovanie v našom mužstve ukončili predseda FK Ján Štrbák, ktorému chcem poďakovať za odvedenú prácu pre FK. Rovnako treba poďakovať aj trénerovi Dušanovi Rečkovičovi, ktorý už tiež nepôsobí v našom tíme. Do jari, verím že úspešného boja o záchranu, vstupujeme pod vedením staronového trénera Petra Mazúcha. Na záver by som chcel ešte znovu poďakovať za podporu obci Harmanec, všetkým sponzorom, funkcionárom a ľuďom, ktorí sa starajú o chod nášho klubu. V mene FK želáme všetkým fanúšikom, priaznivcom a obyvateľom našej obce príjemné prežitie vianočných sviatkov a všetko najlepšie v Novom roku 2009.

Tab. 1 I. trieda mužů

1. S. Lupča	14	10	2	2	32
2. Priechod	14	9	4	1	31
3. Hronec	14	9	3	2	30
4. T. Č. Balog	14	7	4	3	25
5. Baláže	14	6	4	4	22
6. Jasenie	14	6	4	4	22
7. Poniky	14	7	1	6	22
8. Mýto	14	6	3	5	21
9. Beňuš	13	4	3	6	15
10. Lučatin	14	4	2	8	14
11. Bravčovo	14	4	1	9	13
12. Heľpa	14	3	2	9	11
13. Osrblie	13	3	1	9	10
14. Harmanec	14	1	1	12	4

Tomáš Roháč, vedúci mužstva

TURNAJ V STOLNOM TENISE

Dňa 22. 11. 2008 sa uskutočnil ďalší ročník stolnotenisového turnaja. Hralo sa v našej telocvični za účasti 19 súťažiacich, ktorí boli rozdelení do troch kategórií (ženy, muži a juniory). Hralo sa na troch stoloch. Kategória mužov bola najpočetnejšia (14 hráčov) a bola rozdelená do 3 skupín. Celá akcia sa vydarila, niesla sa vo veľmi príjemnej atmosfére všetci sme si výborne zašportovali a pobavili sa na našich výkonoch. V budúcnosti plánujeme rozšíriť toto podujatie aj v spolupráci s obcou Dolný Harmanec. Už teraz sa všetci tešíme.

Ján Roháč